

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.
Egész évre . . .	12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	
Félévre . . .	6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.			

A rendszer.

Zombor, június 26.

A gyermekkorát élő gondolkodás egyik legjellemzőbb sajátja, hogy egyes jelenségeket, egyes tapasztalatokat minden kritika s minden aggodalom nélkül általánosít. A primitív népek naív világnézete, különösen pedig oktalan babonaviláguk jobbra ilyen hirtelen, ilyen kritikátlan általánosításokból szövődik össze. A kis gyerek naív hazugságainak is rendszerint ez az alapja. A kis öccs, ha bátyja egyszer megüti, panaszában már azt pitiyergi, hogy mindig üti; s ha egyik utcai pajtása csufot üt belőle, sirva panasolja szülejének, hogy őt az egész utca csufolja.

Ez az elhamarkodott, igaztalan általánosítás sokaknak valóságos második természetévé válik, mely hűségesen velök megy s velök marad abban a korban is, melyben a naív gondolkodás a pragmatikus gondolkodásnak ad helyet. Hasztalan tapasztalják önmagukon bántó igazságtalanságát, csak vissza-visszaesnek e hibába azután is, valahányszor mások tetteit kell megítélniök.

A politikai életben könnyen érthető pszichikai okoknál fogva kiváló-

képen a panaszos ellenzek táborából hangzanak fel az ilyen elhírtelenkedett, sértő általánosítások. Pedig attól az időtől fogva, hogy a nemzeti ellenállás az ellenzéki pártokat a felelőtlen ellenzékieskedés mélyéből felemelte a felelős kormányzás magaslatára, honnan az országos ügyek összefüggése, az állam erőviszonyai, a politikai lehetőségek és lehetlenségek egész területe s a felelősség terhének megoszlása világosan áttekinthetők, méttán várhatta volna az ember, hogy az a régi ellenzék típus, mely egyesek megtévelyedéseit a kormányzati rendszer folyományainak tekintti s az intéző körök terhére rója, végre letűnt politikai életünk szinpadáról.

Letűnt, de csak arra a rövid időre, míg az ország kormányrudját 'kezében tartotta. Amint azonban saját tehetlensége következtében kiesett kezéből a kormány rudja s a nemzet lesújtó ítélete után megtizedelve volt kénytelen visszatérni az ellenzéki keserű kenyérhez, elemi erővel tört ki rajta a régi ellenzéki erkölcs minden nyavalyája.

Szégyenkezés, pirulás nélkül követeli a jelenlegi kormánytól olyan feladatok megoldását, melyeket annak idején saját kebelbeli kormányuk megoldani képtelen volt vagy melyeket

megoldani mostani erőviszonyaink mellett lehetetlen.

Ha a zombori városházán egy kis tisztviselő megfelekedezik kötelességéről, vagy az óbecsei képviselőtestület egy városrendezési tervezet tárgyalása kapcsán nemzeti érzésünket sértő határozatot mond ki, nem az a tisztviselő, nem az a képviselőtestület a hibás, hanem — mert a capite foetet piscis — a Khuen-Hédervári kormány, a Vojnicsok, a Haukék, a Konyovicsok, egyszóval a rendszer.

S az ilyen igazságtalan általánosítással egy-egy eset felmerülése alkalmából oly meggondolatlanul sietnek, hogy az illetékes tényezők megtorló vagy jogorvosló intézkedése ugyszólván már a következő pillanatban rájuk cáfol. E meghazudtolásokat azonban a nagy Cato-k elfelejtik világgá kürtölni.

Igazán kíváncsiak vagyunk, meddig kell még várunk arra a korra, melyben náluk is a naív megrovási kalandokat a pragmatikus kritika váltja fel.

A polgári fiúiskola elhelyezése.

Irta: **Baumann Antal** igazgató.

Városunk a polgári fiúiskola céljaira — további egy évre — ismét ama bérházakat jelölte ki, amelyekben iskolánk tantermei jelenleg is vannak.

==== A tavasz beálltával ne felejtse **festék, lakk, lakkfesték, ecset stb.** szükségleteit már most

RÁCZITS és CZVRKUSITS nagykereskedő cégnek

külön e célra :: :: **!! FESTÉKÜZLETÉBEN !!** ZOMBOR. Szentgyörgy-tér 6. szám
:: :: berendezett

(dr. Pávlovits-féle palota) fedezni, mivel ezen cég az összes **festékárukat**, valamint az ezen szakba vágó összes más cikket nagy mennyiségben eredeti forrásból szerzi be s így csak ezen cégnél van alkalma a legjobb minőségű árut, **aránytalanul olcsó áron** bármily csekély mennyiségben beszerezni.

Ha tehát szüksége van bármilyen **vegyi és földfestékre**, finom, saját őrlésű tiszta **olajfestékre**, finom, finomabb és legfinomabb **borostyán padlófestékre**, rögtön száradó legfinomabb **linoleum padlólak festékre**, finom **parkett fény-mázra** és **viaszra**, ugyszintén finom **hintőfénymázakra** bármily minőségben, az összes **többi fénymázakra** bármely munkához, a legjobb minőségű **mázoló, festő** és **egyéb ecsetekre**, valamint kerti és vasbutorok festéséhez szükséges **emallakk festékekre** eddig nem létezett jóminőségben, valamint ha szüksége van bármely néven nevezendő **fertőtlenítő szerekre, kátrányra** vagy **karbolineumra**, ugy forduljon becses megrendelésével a legnagyobb bizalommal cégünkhöz, mert ily módon sok pénzt és fáradságot megtakaríthat magának.

Iparosoknak gyári árak!

Megtisztelő látogatását kérve, jegyzünk

kiváló tisztelettel

RÁCZITS és CZVRKUSITS

nagykereskedők.

Önként érthető, hogy iskolánk elhelyezésének kérdése ezzel csak ideiglenesen oldatott meg, mert nevezett épületek, még nagyobb átalakítások után, sem hygieniai, sem paedagogiai szempontból, nem felelnek meg a követelményeknek.

Elképzelhető, mennyire hátrányos a nevelés és oktatás szempontjából, hogy iskolánk osztályait két — egymástól távol eső — épületben helyezték el.

Felsőbb hatóságaink, hivatalos látogatásuk alkalmával, mindenkor rámutattak iskolai épületeinknek tarthatatlan állapotára, sőt több ízben hangoztatták, hogy iskolai helyiségeink a mai kor legszerényebb kívánalmait sem elégitik ki.

A jelenlegi I. és III. osztály tantermében egy-egy tanulóra 2—3 m³ levegő esik, holott az orvosi tudomány középérték szerint is 5—6 m³-t állapít meg.

Iskolai épületeink jelenlegi viszonyai, úgy iskolánk működésére, mint pedig annak fejlődésére, bénítólag hatnak.

Iskolaszékünk, mely közvetlenül tapasztalja az iskolai épületeink fogyatékoságát, többször tett előterjesztést a városnak egy modern épület emelése iránt. A közigazgatási bizottság, megyénk tanfelügyelőjének jelentésére, utasította a városi tanácsot, hogy iskolánknak megfelelő épületbe való elhelyezésére nézve sürgősen intézkedjék.

Az iskolánk látogatásával megbízott miniszteri szakfelügyelő, szintén megállapította a Petőfi-utcai épületnek iskolai célokra való alkalmatlanságát s erről jelentést terjesztett a vallás-és közoktatásügyi miniszteriumhoz. Együttal hangsúlyozta azt is, hogy a miniszterium valószínűleg megvonja a várostól az államsegélyt.

Az érdekelt szülők közül is többen ráterelték a közfigyelmet az iskolai épületek alkalmatlan voltára, sürgetve azoknak megfelelő új épülettel való felcserélését.

Magunkról, t. i. a tanártestület tagjairól nem is szólok; az egészségtelen iskolai épületeink miatt mi is sokat panaszkodtunk illetékes helyeken; most már csak fel-felsőhajtozunk olykor, s biztatjuk egymást, hogy majd máskép lesz ez egy év múlva. Ha azonban még egy pár évig kell ezekben az alacsony szobáskákban napi 4—5 órát tanítanunk, akkor bátran elmondhatjuk mi is, hogy megbűnhödtünk a multakért s jövődóért.

Én ugyan fel sem tételeztem soha, hogy városunk egy olyan intézménynek szilárd alapokra való fektetése elől kitérjen, amely intézmény Zombor fenntartó elemének, a középszálynak, céltudatos és korszerű kiművelésére törekszik. Városunk törzsét épen ez a középszálya, az ugynevezett polgárság képezi; ezen osztálynak istápolása, anyagi és szellemi javainak gyarapítása, városunk egyetemes érdeke, s ezért elsőrendű kötelesség, hogy városunk intéző körei a középszálya anyagi megerősödéséről s korszerű kulturális szükségleteinek kielégítéséről gondoskodjanak.

Másrészt meg századunk humánus gondolkodásával sem egyeztethető össze, hogy ily iskolázatással könnyelműen tönkre tegyük gyermekeink egészségét s ezzel boldogságát.

* * *

Mult évi értesítőnkben jeleztem, hogy iskolánk felépítésének kérdése — Zombor városának egyéb szükséges építkezéseivel együtt — nyer majd elintéztést. Most pedig már örömmel hirdetem, hogy a törvényhatósági bizottságnak 1911. évi június hó 3-án hozott határozatával, a tervbe vett építkezések a megvalósulás stádiumába jutottak; így tehát a szép fejlődésnek indult iskolánk, már a legközelebbi jövőben, szintén új épületet kap.

Azt hiszem, most végre azok is elnémulnak majd, akik még mindig hangoztatják, hogy előbb az épületet

kellett volna felépíttetni s csak azután a polgári iskolát szervezni. Nem tudom, hogy ily eljárás mellett, nem kaptunk volna-e iskolánk céljaira, a kereskedelmi iskolához hasonló épületet.

Hogy mennyire jogos e feltevés, annak illusztrálására, azt hiszem, elegendő, ha arra hivatkozom, hogy még vezető emberek is — iskolánk felállításakor — nem számítottak egy osztályra 20-nál több jelentkezőre. Szóval még a vezetők közül is igen sokan nem ismerték el a polgári iskolának zombori létjogosultságát.

Ma már azonban senki sem tagadhatja iskolánk életképességét, hiszen az első osztályba ez évben nem 20-at, amint a szervezőkor sokan gondolták, hanem még a maximális létszámot is túlhaladva, 58 zombori tanulót vettünk föl. S csak is e szempontból volt célszerű iskolánk építkezésének eddigi halasztgatása; most már bizonyára senki sem fogja ellenezni még a párhuzamos osztályok felállítását sem, ezáltal az évről-évre mind nagyobb számban jelentkező vidéki tanulói fűszert, amely után nagy haszon háramlik a városra, befogadhatjuk.

De meg vagyok győződve arról is, hogy városunk intéző körei nemcsak elegendő tantermekkel és mellékhelyiségekkel ellátott modern polgári iskolát fognak építtetni, hanem gondjuk lesz arra is, hogy az épület egészséges fekvésű helyre kerüljön.

Ma már nem szabad a fontos kulturmissiót teljesítő polgári iskolát, ötödrendű tanügyi szükségletnek tekinteni, mint azt még sajnosan, egy pár kevésbé civilizált városban, teszik.

Elszorult a szívem, midőn a közelmúltban, Zomborhoz képest nagy városban, egy polgári iskola új épületét megtekintettem. Az említett épület legalább 3—400 tanuló befogadására épült s nem rendelkezik nagyobb udvarral, mint a mi mostani iskola-épületeink. Kertje egyáltalán nincs. Folyósója szűk. A tantermek kicsinyek és

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Tarka pille.

Fojtó a levegő ott benn a szobába,
Az alacsony tető mintha rám szakadna.
Futok innen egy tisztább világba,
Kilépek a nagy — üde szabadba.

Friss levegő csapja meg az arcom,
Gyönyörrel szívom az isten legét,
Hadd süsse a nap barnára arcom,
Nézem az ifjak vig seregét.

Ott előttem futkároznak porba,
Fü és lány: nincs itten kivétel,
Zsidó és más megférnek egy sorba,
Kergetőznek sok tarka pillével.

Egy öregebb bácsi inti őket rendre,
„Vissza ide, mert kimelegedtek“,
Nem figyelnek biz'ők az öreg emberre,
Úgy se ér nyomába a kis embereknek.

Jó öreg, te! ne hívd őket vissza,
Hadd fussanak, amíg bírja lábok,
Majd azután maguk térnek vissza,
Te meg úgy se futhatnál utánok.

Majd ha felettük is eltűnik az ifjú
Boldog gyerekkornak szívderítő napja,
Nekik is kedves lesz az élet nyugalma,
De most, öreg, hadd vigadjanak ma.

Hadd fusson csak, örüljön a gyerek
Tovaszálló sok színes lepkének,
Tovaszállnak majd e boldog napok,
S ők is lesznek roskadozó vének.

Ganymedes.

A semmittevő.

Mint hogy szükségesnek tartottam, hogy
a fiam hivatást válasszon magának, egy napon
magam elé hivatam.

— Barátom — mondtam neki a helyzethez illő hangon — egy óra és hét és fél perc múlva lesz huszonegy éve, hogy megszületél. Most Anatole, felelj, léted megalakítójának.

— Meghallgatom, papa.
— Amióta megszületél, úgy hiszem, jól bántam veled, vagy talán kifogásod van ellenem?

— Nincsen, papa.
— Nem gondoskodtam-e kitűnő nevelésedről?

— De igen, papa.
— Nem irattalak-e be diáknak?

— Igenis, papa.
— Belátod tehát, hogy hálával tartozol nekem?

— Belátom, papa.
— Most bebizonyíthatod, hogy hálát érzel. Már megmondottam neked, Anatole, hogy huszonegy éves lettél, nem vágyódo-e arra, hogy valami pályán kitüntessed magadat? Mihez volna kedved, Anatole? Esküszöm, hogy bármilyent választasz, nem ellenzem.

— Hivatást válasszak?
— Azt fiam, a kedved szerint.
— Erre még nem is gondoltam, édes papám.

— Nézzünk csak Anatole, gondolkozzál. Nem volna-e kimondott hajlamod a festészethez?

— Nincsen, papa.
— A zenéhez?
— Valahányszor elmegyek az operába, elalszom ott.

— A katonasághoz,
— Még kevésbé.
— Az irodalomhoz!
— Már tulságosan elkoptatott.
— Látod fiam, téged a jogi pálya vonz!
— A jogi pálya?
— Kétségkívül, nem elléggé nemes hivatás?

— Nem állítom az ellenkezőjét, noha nem lehet elvitatni, hogy az ügyvéd hivatása

sötétek. Szóval az illető városban polgári iskola helyett, valóságos börtönt építettek, ahol aztán nemcsak a tudományt (lévén egy osztályban 60—70 tanuló), de még a levegőt is csak kanálszámra kaphatják az egymás hátán szorongó gyermekek. A böcs építőbizottság bizonyára nem gondolt arra, hogy a legizletesebb eledel sem izlik az embernek, hogyha piszkos, idomtalan tából kinálják. Vagy azt hiszik ama város derék intézői, hogy elég, ha az ő gyermekeiknek van mintaszerű gimnáziumuk! Avagy pedig azt hiszik, hogyha alsóbb származású gyermek töri magát a tudomány után, annak orra úgy sem érzi az iskola romlott levegőjének bűzét; a szemét nem bántja a tulságos fény, vagy a komor sötétség; a tüdeje nem kívánczik friss levegő után?!

Csakis a szülők nemtörődömségének tulajdonítom, hogy ilyen börtönbe mernek az intéző körök 3—400 tanulóat összehozni.

Vajjon, ha a társadalom megmozdul és követeli, hogy modern iskolákat építtessenek gyermekei számára, hol a hatalom, mely e kívánságnak ellenszegülne.

Természetes, hogy nem szabad visszariadni egy kis áldozattól, ha arról van szó, hogy iskoláinkat a kor színvonalára emeljük.

*

Befejezésül e helyen is kérem Zombor törvényhatósági bizottságának tagjait, hogy egészséges fekvésű helyen, tágas termekkel, széles folyosókkal, nagy udvarral és kerttel körülvett polgári iskolát építtessenek városunk polgársága gyermekeinek.

Meg vagyok győződve arról, hogy az utókor hálás kegyelettel fogja emlegetni azok nevét, akik megértvén a haladó kor jelszavát: önzetlenül, nemes buzgósággal fáradtak Zombor kulturális haladásának érdekében.

feltűnő mód sülyedt az utóbbi években. Csak kérdezze meg az ügyvédek, valamennyien beismerik majd, hogy üzleteik egyharmaddal csökkentek. Én megérttem az ügyvéd hivatását akkor, ha e hivatást nem folytatjuk, hogy ha csupán a titullal diszítjük nevünket, de még az ügyvédi titulus sem jóhangzásu manapság. Még ön is, kedves papa, ha társaságban meglát egy huszonöt-harminc éves fiatalembert, aki ügyvédi címmel van felruházva, nem tartja őt tulságosan fontos személyiségnek. Mit jelent egy ügyvéd, ha nem lehet képviselő vagy miniszter? Semmit, egyáltalán semmit. Még ön is, kedves papa, ha meglátná, hogy fiának néhány rossz pör elnyerését kérvényezni és kilincselnie kell és hogy napjait a pas perdukus poros termében kell végigélnie — belepirulna ebbe. Ne beszéljen többet arról, kedves papa, hogy ügyvédet akarna csinálni belőlem, ne beszéljen erről nekem.

— Vehetnék neked egy jegyzői állást.

— Inkább a halált. Talán oly furfangos, száraz, megaszott lényné válnak, aki folyton csak azzal foglalkozik, hogy mindent széjjelromboljon, aláásson, ami még költői megmaradt a házasságban és az emberi társadalomban! Ezt ne remélje, kedves papa! Különben is kicsoda ma egy notárius, olyan iparos, mint másminen iparos! Miért választuk inkább a jegyzőséget, mint teszem, a

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA”

XXXIV. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann**

Nándor és fia könyv- és könyomdájába küldendők.

H I R E K.

A nőipariskola zászlóavató és arckép-leleplező ünnepe.

Apatini Fernbach Károlyné szül. Karácson Dóra urnő hazai és emberszerető nagy lelke férje főispánsága idejében maradandó emléket állított a nagy nemzeti ellenállásnak a zombori Tulipán háziipari szövetség és a zombori nőipariskola megalkotásával. Égető szükségét enyhít, mert kereset nélkül szűkölködőknek keresetforrást nyit mind a kettő: amaz a téli időszakban munka nélkül álló gazdasági munkásoknak, emez a mindennapi kenyér megkeresésére utalt hajadon nőknek. E kettős alkotás maga fogja hervadhatatlan koszoruként körülfogni a fenkölt gondolkodású és nemes érzésű honleány képét, melyet a nőipariskola zászlóavató ünnepségére tisztelete és hálaja jeléül megfestetett és a zászlóavatással egyidejűleg leleplezett.

A zászlóavatás a városháza közgyűlési termében, az arckép leleplezés a nőipariskola helyiségében folyt le nagyszámu, előkelő közönség jelenlétében. Ott láttuk az iskolát

fenntartó háziipari szövetség nő- és férfitagjait Eperjessy Béláné elnök vezetésével Hauke Imre polgármestert, Eperjessy Béla kir. törvényszéki elnököt, dr. Konyovits Dávid országyűlési képviselőt s városunk társadalmának színet-javát.

A zászlóavatás ünnepségét az iparos dalárda nyitotta meg a Himnusz elénekléssel. Azután Szegedi Mariska, a női ipariskola növendéke, Erdélyi Zoltán „Magyar lányok” című hazafias költeményét szavalta értelmesen és érzéssel. Majd Prokópy Imre, felső ker. isk. tanár mondott ünnepi beszédet, mely nőnevelésünk ferdeségeinek ostorozásával és a nemzetfenntartó munkára nevelés szükségességének lelkes hirdetésével mély hatást tett. A zászlóavatás szertartását a Szózat fejezte be, melyet ugyancsak az iparos dalárda adott elő.

A városházáról az immár felavatott zászló alatt vonult az intézet növendékserege s a nagy közönség az intézet helyiségébe, hol Rác Soma áll. főgimnáziumi tanár ünnepi beszéde közben leleplezték az intézet nagyérdemű alapítójának, Fernbach Károlyné urnőnek arcképét.

Az arckép, mely hűség tekintetében némi kívánni valót hagy még fenn, finom, gyöngéd vonásaival Szenes festőművésznök esetét dicséri.

Kinevezés. A szegedi kir. itelőtábla dr. Schmidt Adámot, a helybeli törvényszék díjtalan joggyakornokát, az itelőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Megbízás. A belügyminiszter dr. Kertész szabadkai gyakorló orvost az ottani állami gyermekmenhelynél a II-od orvosi teendők ellátásával további rendelkezéséig megbízta.

Péter és Pál. Csütörtökön lesz Péter és Pál ünnepe, a mely a nyár beköszöntét jelenti és a mezei nagy letakarító munkák kezdetét. Ez ünnep után megindul teljes erővel az aratás, a gabona behordása és még néhány nap s már cséplő gépek zugó bugása jelzi, hogy gyűjtik az emberek az évi termés eredményét zsákokba.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Csipő János újvidéki adóhivatali díjnokot ideiglenes minőségű adóhivatali gyakornokká nevezte ki és szolgálattételre a besztercebányai m. kir. adóhivatalhoz osztotta be.

szappant, olajat, vagy kávé! Nincsen szükségem reá, hogy drága pénzen vásároljak magamnak egy jegyzői irodát, hogy telkekben spekuláljak!

— Már csaknem valamennyi hivatást végigjártuk, hogyan vélekedel p. o. az orvosi hivatásról?

— Az orvosi hivatásról?

— Arról fiam.

— Ugyanazt, mint a jogiról. Ez egy elrekedt karriére, egy abszurd hivatás. Legjobb bizonyítéka ennek, hogy most nem léteznek nagy tudósok, sem pedig kiváló orvosok. Az orvos azon a napon elveszett, amikor lemondott a baretről és a talárról. Ebben rejlett egész erőssége. Az orvosnak már nincsen meg régi presztízse.

A beteg jogot formál arra, hogy olyan emberrel vitatkozzék, aki egyenlően öltözködik vele, olyan nyakkendőt visel mint ő és épp úgy fésülködik is. Még megbocsáthatatlanabb butaságot követtek el az orvosok, hogy lemondtak a latin nyelvről. A latin volt főerősségük, azzal tudtak megfelelni mindenre. Most a műveltség már elterjedt a társadalom minden rétegébe, a lexikonok, a kézikönyvek, Encyklopédiák, házi gyógyszertárak, orvosság nélküli gyógyszertárak stb. révén és nincsen beteg, aki nem vitatkoznék a betegsége fölött. Az orvos, ha meg akar élni a foglalkozása után, kénytelen megelégedni azzal, hogy be-

tegének szolgálja, alattvalója lehessen. Nemcsak a ház urának és urnőjének tetszését kell elnyernie, de a nevelőnő, a gyermekek, sőt még a házi eb tetszését is. Oly nagy lett a konkurrencia, hogy tíz orvos jut egy betegre és egy látogatásért egy frankot, sőt ötven centimest kapnak. Nem érezn-e magát mélységesen lesújtva, ha a fia egy ötven sous pénzt dobna le az asztalra és bejelentené önnek, hogy befejezte napi munkáját. Ezért ismerjen be nekem valamit kedves papa!

— Mit fiam?

— Ha — mint már említettem — sajnálatraméltó benyomást kelt önnel társaságban egy fiatal ügyvéd, mennyivel inkább történhetik ez egy fiatal orvos láttára. A szegény ördög, jelző, már ott lebeg az ön ajkain, kedves papa, ne akarja ezt rejtegetni előttem. Ha azonban egy fiatal mérnök — még ha magánmérnök is — bemutatkozik, rögtön elképzelem, mennyi esatornát és vasutat építhetett már és hozzá képzelt egy csomó részvényt, amit ezért jutalmul kapott. Nem haragszik, ha táncra szólítja a leányát, és az első mosolyát pazarolja reá, ha társalgásba bocsátkozik önnel. Ez könnyen érthető kedves papa. Ilyen korszakban, mint a mienk, király a mérnök.

— Hát akkor miért nem iratkozol be a műegyetemre?

— Már késő kedves papa; de különben

Esküvő. Keszmerky Bandi palánkai járási szemellenőz folyó évi július hó 17-én vezeti oltárhoz Baeslies Sándor palánkai kereskedő leányát Olgát, Baeslies Sándor másik leányának Leposzavának pedig Müller Géza szilbácsi aljegyző, jelenleg wekerlefalvai helyettes jegyző fog közelebb örök hűséget esküdni.

Kirándulás. A zombori kaszinó egyesületi dalárda Péter-Pál előtti szerdán, folyó hó 28-án Gombosra és Erdőre társas-kirándulást rendez. A megállapított terv szerint indulás Zomborból szerdán déli 12 óra 05 perckor. Ott az épülő gombos—erdői vasúti összekötő hid, a gombos—erdői komp, majd Erdőd község, az erdődi vár, Cseh Ervin szőlészetenek és borászatának, valamint birtokának megtekintése; ezután az erdődi révtől a Dunán átkelés a gombosi révházhoz gályákon, ahol halpaprikás és rántott hal vacsora következik. Visszatérés Zomborba este 7 óra 46 perckor. Este 9 órakor a kaszinóban tánc. Kedvezményes vasúti jegyek és külön vasúti kocsik iránt gondoskodás történt. A dalárda — vegyeskar — és a kaszinó tagjai és családtagjai, valamint mindazok, akik a kiránduláson résztvenni óhajtanak, felkértenek, hogy ebbeli szándékukat Tomesányi Aladár karmesternél *legkésőbb kedden este 7 óráig* bejelenteni sziveskedjenek. A kiadás személyenként, beleértve a halvaszortát és utiköltséget, 2'20—2'40 K lesz.

Türr ereklyék. Türr István tábornok hagyatékából igen nagyszámu, értékes ereklyetárgyat ajándékozott az elhunyt nagynevű tábornok leánya Baja városnak. A sok ereklyetárgy, egyenruhák, kitüntetések, iratok, gyűrűk stb. megérkezett Bajára és a tanács át is vette azokat. Türr tábornok leánya azzal a kívánsággal adta át édes apja emléktárgyait a városnak, hogy azokból létesítsen egy „Türr ereklye-muzeumot“. A város eleget is tesz a kívánságnak. Addig azonban, amíg a muzeum létesülhet, a városi levéltárban helyezték el az értékes emléktárgyakat.

Bucsubál. A bajmoki „Kereskedő és Iparos-Önképzőkör“ folyó hó 29-én saját pénztárának gyarapítására bucsubált rendez.

Térezene. Szerdán délután fél 6 órától fél 8 óráig az Erzsébet-ligetben térezene lesz. Belepdődj nincs. *Ülőhely ára 6 fillér.*

Maradvány	130'68 K
Június 17-iki ülőhelyek után (200)	9'08 K
Osszesen	139'76 K
Június 21-iki térezene	26— K
Maradvány	113'76 K

is mindig erős ellenszenvet éreztem a hypotenuze négyzete iránt.

— De végtére is, fiam, valami hivatásra el kell határoznod magadat.

— Gondolja?

— Nem lehet a világon folyton csak semmit tenni!

— Miért nem?

— E felelet hallatára, érzem, hogy fel-dühösödhetnék!

— Csillapuljon, papa — mondta Anatole és vizsgáljuk csak nyugodtan az ön hypothézisét: „Nem lehet a világon folyton csak semmit tenni!“ Ez mélységes igazság olyan emberek részére, akiknek nincsen pénzük. Dolgozni kell, hogy megélhessünk! Semmi sem igazabb, ha nincsen más tőkénk, akkor minék? Ön ellenben kedves papa, gazdag, ne hódoljon ennek az előítéletnek, amely minden embert arra kötelez, hogy legyen, ha csak a látszat kedvéért is, de legyen tulajosa.

Pütyülök a tömeg tiszteletére, ha azzal kell megvásárolnom, hogy megtévesztem, amennyiben valakinek látszom, aki pedig a valóságban nem vagyok. Nekem meg van a bátorságom arra, hogy semmittevő legyek és a névjegyeimre ezt iratom majd: „Anatole Proudhomme semmittevő!“

Henri Monnier.

Évzáró. A róm. kath. elemi fiu- és leányiskolák f. hó 29-én zárják le a tanévet. A bizonyítványok kiosztását megelőzőleg a plébániatemplomban hálaadó istentisztelet lesz, melyen az iparos dalárda vegyeskara énekel. Előadásra kerül: A mise első felében. Te Deum, Szántó K.-tól; Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Goepfert „Missa Solemnis“-éből; a mise második felében Haydn „Teremtés“ oratoriumából 4. sz. „Csodálva néz a nagy műre...“ 13. sz. „Az égek beszélnek az Urnak dicsőségét.“ A magán szölamokat Varga Kálmáné urasszony, Varga Kálmán és Hrabovszki István éneklék. Graduale és Offertoriumra Hrabovszki István éneklé „Mi Atyánk“ és „Oh szűz Anyánk“ kezdetű magyar egyházzenei szerzeményeket.

Egyéves önkéntesek figyelmébe. A sorozások befejeztével felhívjuk mindazoknak a védőkölteseknek figyelmét, akik egyévi önkéntesek gyanánt besoroztattak, arra, hogy amennyiben egyéni hajlamaik, nyelvismereteik, családi viszonyaik vagy egyéb okoknál fogva beosztásuk tekintetében különös kívánságaik vannak, saját érdekükben idejekorán érdeklődjenek illetőségi helyük járási főszolgabíróségánál, városokbani a katonai ügyosztálynál, vagy a hadkiegészítési kerületi, illetőleg a honvéd. kiegészítő parancsnokságnál az iránt, hogy korosztályuk és sorszámkukhoz képest hová nyerne beosztást, mert erről behívójegyük kézbesítése előtt, ami rendszerint csak szeptember hó közepe táján történik meg, külön hivatalos értesítést nem kapnak. Az így megtudakolandó beosztásuktól eltérő más beosztásra vagy áthelyezésre irányuló kérelmeiket saját jól felfogott érdekükben ne halasszák arra az időre, míg behívójegyükhöz kézbesítetik, mert akkor kérelmük teljesíthetése az idő rövidsége miatt könnyen kétséggé válhatik, hanem ily tárgyú kérelmeiket megelőző, mindenesetre azonban még augusztus hó folyamán nyújtsák be a honvédelemügyi miniszteriumhoz. Ezt a figyelmeztetést annál inkább megiszivlelésre ajánljuk az érdekelteknek, mert ezáltal sok kellemetlenségtől és fölösleges kiadásoktól is megkímélhetik magukat.

Felakasztotta magát. Évinger Mihály tisztaistvánfalvai aljegyző a múlt napokban felakasztotta magát. Tettét életuntagságból követte el.

Katona szökevény. A szabályai esendőség elcsúszott egy Sztakity Vládó nevű, állítólag óbecsei illetőségi katona szökevényt. Sztakits azzal védekezik, hogy sorozás idején jelentkezett Csurogon az előjáróságnál, de ott azzal nyugtatták meg, hogy várja be, míg keresni fogják.

Thököly-ut 10. sz. == Thököly-ut 10. sz.

BELHÍVÁS.

BUTORT akar venni, az aki **BUTORT** bizalommal

forduljon hozzám, ∴ Raktáron vannak:

polituros hálósobák, ugymint: kőrís-, cseresnye, zebra stb. Továbbá: modern ebédlők, kredencek és uri szobák.

!! MEGRENDELHETŐK: !!

szalonok, könyvtárak, valamint

eredeti BRONZUTÁNZATU butorok.

Irodák, kávéházak és olvasótermek részére butorok mindennemű színben saját tervem szerint készpénzért, vagy részletfizetésre is.

50—19 Tisztelettel

Szpevák Béla,

— műipari butorkészítő, —

ZOMBOR, Thököly-ut 10.

Beiratás az állami főgimnáziumba. Figyelmeztetem a t. szülöket arra, hogy ha gyermeküknek a jövő tanévre az I. osztályba helyet óhajtanak biztosítani, az elemi iskolai és születési bizonyítványt június 30-án 9 órától 11-ig be kell adniok az igazgatói irdában. A további teendőkre nézve ugyanakkor felvilágosítást nyerne. Szeptember 1-én csak azon esetben fognak még felvételt az I. osztályba, ha a 60-as létszám most be nem telik. Párhuzamos osztály nem lesz. A többi osztályba a beiratást nyugodtan szeptember 1—3 ra lehet hagyni. — Az igazgatóság.

Törvénytervezet a családi otthonról. Az igazságügyminiszteriumban a képviselőház utasítása alapján előadói tervezet készült a családi otthonról. A tervezet, amely a homestead intézmények behozataláról szóló törvényjavaslat vázlatául szolgál, ottalmat kíván nyújtani a családoknak otthonát tevő föld- és háztulajdonának megővésére és egyúttal előmozdítani kívánja a Vis földtulajdon fenmaradását. Ennek elérése végett végrehajtási mentességet biztosít a tulajdonos személyi tartozásaival szemben; az otthon feletti jogügyletét rendelkezést a házastársnak vagy a kiskorú gyermekek érdekeit képviselő gyámhatóságnak hozzájárulásától teszi függővé; az örökösödés esetén való átszállásnak a közönséges jogtól eltérő szabályozásával pedig az otthonnak a családban való allandó megmaradását és életképességet kívánja biztosítani. Ezáltal egyrészt tovább terjeszti a végrehajtási törvényekben, nevezetesen legutóbb a végrehajtási novellában már felállított mentességeket, másrészt bizonyos kis fekvőségeknek megkötöttségét teszi lehetővé nemcsak a tulajdonos életében, de halála esetére is. A tervezetnek eszerint nemcsak gazdasági, hanem társadalmi szempontból is nagy jelentősége van.

Öngyilkosjelölt. Sztapáron Vukadinovits Anka pénteken délután a kutba ugrott. A nép szája forgó hír szerint azért akart megválni életétől, mert tüzelőfűt, mit rendelt, a szállító nem aprózta fel, hanem teljes hasábokban allította be udvarába. A valószínűség azonban amellett szól, hogy Anka nem vetette meg az alkoholt s ennek hatása alatt ugrott a kutba. Öngyilkossága azonban nem sikerült, mert a larmára előkerültek a szomszédok, letrát érszettek a kutba és szerencsésen kimentették a kúti fürdőből. Mivel pedig azzal fenyegetődik, hogy egy kedvező alkalommal ismét megpróbálja a kúti fürdőt, a házbeliek és a szomszédok őrizet alá vették.

Értesítés. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától azt az értesítést vettük, hogy a folyó évi május hó 1-től érvényes nyári menetrend tartama alatt a Budapest nyugati p. u.-ról 10 óra 15 pkor Báziasra, és Báziasról d. u. 4 óra 28 pkor Budapest p. u.-ra indított hálókocsi július hó 1-től augusztus hó 31-ig bezárólag Jassenován át Oravicáig, illetve Oravicáról fog közlekedni.

A The Mutual newyorki életbiztosító társaság annak közlésére kér fel bennünket, hogy Weinberger Izidor ur zombori lakos megszünt képviselője lenni Zombor és vidéke számára és hogy nevezett ezentul a The Mutual részére üzletet többé nem köthet. Az intézet képviselőtét Frankl Miksa szállító ur vette át, ki ezentul egyedül van feljogosítva arra, hogy a The Mutual részére díjakat és pénzürtékeket hivatalos nyugta ellenében felvehessen.

Vizbefult gyermek. Szilágyiban történt, hogy Drobina István 5 éves gyermek anyjának meghagyására a községhez közel fekvő legelőre indult atyjához, ki a gulyát őrizte a legelőn. A gyermek ahelyett, hogy atyjához ment volna, a legelő mellett elterülő víznél megállapodott, játszadozni kezdett s játékközben mindig mélyebbre került a vízbe, végre elvesztette lába alatt a talajt, elmerült és ott lelte halálát. Atyja keresésére indult, tüvé tett érte minden zeg-zugot, míg valahára megtalálta a holttestét. A kir. ügyészség megindította a nyomozást, hogy megállapítsa, kit terhel a felelősség.

Diszpolgári oklevél. Ujvidék városi közgyűlésén Rohonyi Gyula államtitkár diszpolgárává választotta. A törvényhatóság küldöttsége Matkovits Béla főispán és Demetrovics Vladimir vezetésével esztendőnkön nyújtotta át a diszpolgári oklevelet Rohonyi államtitkárnak.

Kérelem. Nagybecskerekben 1900—1901. évben községi közigazgatási tanfolyam volt hallgatóit felkérem, hogy tartózkodási helyüket Paulin János temesújfalui községi jegyzővel sürgősen közöljék; az 1911. évi szeptember hónapban tartandó 10 éves találkozás miatt. Paulin János, községi jegyző.

Halálozás. Antunits Lajos polgártársunk folyó hó 25-én életének 55 ik évében rövid szenvedés után meghalt.

Nyilvános köszönet. A zombori felsővárosi övögyesület folyó évi június hó 18-án tartott kerüli ünnepélyen az egyesület fenntartási alapjának gyarapítására felülfizetések útján való hozzájárulásáért hálás köszönetet mondok a következő adakozóknak: dr. Bruck Armin 13 kor. 80 fill., dr. Alföldy Gedeonné, Konvovits testvérek, Müller Vilmos, Roheim Zsiga 10—10 kor., Szilágyi Mór 8 kor. 60 fill., Weisz Vilmos, Kerényi Sándor 7-60—7-60 kor., Wamoscher Gézáné 7 kor., dr. Áuspitz Rezső, dr. Czeisel Lajos, dr. Feles Adolf, dr. Gombos Ignac, dr. Gabor Izidor, dr. Gál Rezső, Hegedüs Oszkár, dr. Wollheimer József, Lederer Leó, Wamoscher Áron, Schreiber D. fia, Bikár P. Milutin, Styrum Mór 5—5 kor., ifj. Vojnits István, dr. Grüner Samu, Schäffer Fülöp, Singer Samu, Holländer József, Schäffer Hermann 4—4 kor., Aczel N. 3-60 kor., Kende Ignacné 3-80 kor., Szeles Jenő, Schön Dezső, Fehér István, dr. Dekány Zoltán, dr. Spitzer Morné, Földvári Mór, Kaldor Márk 3—3 kor., Szegő Paulina 2-60 kor., Keszler József, Heuduska Adolf, N. N. 2-40—2-40 kor., dr. Strasser Lajos, Kerekes Sándor, dr. Berkes Zsiga, Oblát Károly, Majrovits Mór, Róbitsek J., Deutsch Mór, Engel Mór, Halász Dávid, Hirth János, dr. Kabos Marton, dr. Sági Samu, Klein B., Goldfahn Berei, Loschitz Mariska, Nemet Ignac, özv. Schlieszer Berta, Schlieszer Sándor, Weidinger Lajos, Weidinger Frigyes, Weinfeld Manó, Oblát Henrik, Goldfahn Béla, Koralek Hermanné, Kende Ignac, Weinberger I. 2—2 kor. Ismeretlen adakozók 40 kor. 80 fill. Köszönetemet nyilvánítom továbbá az egyesület választmányának, miután az elért anyagi és erkölcsi siker elsősorban az ő buzgó fáradozásuknak köszönhető, különösen dr. Scheer Arminé, dr. Bruck Jenőné, Mandl Dezsőné unokáinak és Herendi Vilma urleányának, akik a belépőjegyek eladása körül voltak szívesek buzgólni. Végül köszönetet mondok a rendezőségnek szíves támogatásáért és fáradozásáért, egy Surányi Sándor vendéglős urnak, aki szíves volt a nemes célra való tekintettel a Vadászkiért kerti helyiségét az egyesületnek a gyermekünnepély megtartására díjmentesen átengedni. Dr. Bruck Arminé, a zombori felsővárosi övögyesület elnöke.

Menetrendváltás. A hőlak—nemsó—lednicronai h. é. vasuton az érdekesség kívánságára a személyszállító vonatok ismét az előző, azaz folyó évi május hó 1-seje előtt érvényben volt menetrend szerint fognak közlekedni. Ennek folytán a délutáni vonat Hőlak-Trenesentepléről közvetlen csatlakozással a Budapest felől oda érkező gyorsvonathoz, korábban, azaz már d. u. 12 óra 20 percekor indítatik; a délelőtti vonat ellenben Hőlak-Trenesentepléről későbbben, vagyis d. e. 9 óra 12 percekor indul és így annak a Zsolna felől d. e. 9 óra 3 percekor odaérkező személyvonathoz lesz csatlakozása.

Tanulmányi kirándulás. Az ujvidéki kir. kath. magyar főgimnázium ifjusága tanáraik vezetésével június 21-én 11 napig tartó tanulmányutra indult Dalmáciába és Boszniába. Fiumében hajóra szállva megtekintik Dalmáciában Szebenikó, Spalató, Kattaró, Ragusa városokat, míg visszajövet utbaéjtik Szerajevo, Jajce és Banjaluka városokat. A kirándulók július 1-én térnek vissza Ujvidékre.

Felülfizetés. A női ipariskola által f. hó 25-én este az Elefánt-szálló termeiben rendezett táncmulatság alkalmából felülfizettek: Alföldy Gedeonné 10. Epejessy Béláné 1 koronát, melyért a rendezőség ezton is köszönetet mond.

Vásár után a fogházba. A legutóbbi kulai országos vásár, amely egyesekre megszokott módon fogházzal végződik, ezttal is két alak letartóztatásával végződött. A vásári lopas, mint ragályos betegség, Müller Péter zombori rovott multu asztalos és volt ügyökre, valamint Verner Janos bajai lakosra, jelenleg foglalkozás nélküli egyénre ragadt át s egyik jóra való polgár zsebéből mintegy 65 korona készpénzt loptak el. A meglopott egyén azonban észrevette a lopást és a közelben cirkáló csendöröket nyomban értesítette, kik a zsebmetszőket rögtön le is tartóztatták és bekísérték a zombori királyi ügyészséghez, hol most vizsgálati fogságot ülnek.

Gyorsvonat megállása Érd állomáson. A Bosznabrodól éjjel 3 óra 18 percekor induló és Budapest keleti pályaudvarra délután 1 óra 40 percekor érkező gyorsvonat f. évi július hó 1-től kezdve Érd állomáson délután 1 óra 1 percekor utasok fel és leszállása céljából egy perenél rövidebb időre rendszeren meg fog állítani.

Öngyilkos uradalom-felügyelő. Az ujvidéki Mayer féle szállodában agyonlötötte magát Szradinovic Dusán, a szerb egyházi uradalom helyettes felügyelője. Az öngyilkosság oka visszavezethető a most bezárult karlócai kongresszusra, melyen az önálló szerb párt erős kritika alá vette a radikális párt egyházi gazdálkodását és eljárást indított az egyes tisztviselők ellen. Az öngyilkos a rendőrségnek címezett levelet hagyott hátra, melyben többek közt ezeket írja: „Nagyobb eszme áldozata lettem, mert sem magamat, sem anyagi viszonyaimat nem kíméltem, csak a zárdákra vonatkozó szabályzat létrejöttét kívántam, sok jót remélve ezzel egyházunkra. Sokszor voltam munkával túlterhelve és némely alaki hibát követtem el. Nem voltam beestelen és Beles Dusán urnak, a kongresszus alelnökének sohasem tudom elfelejteni azt a hangot, amit kihallgatásomnál ellenem használt. Levontam a következményeket.” Az öngyilkosnál 2345 korona készpénzt találtak, amelyet levelében a zárdai központi pénztárnak kér utaltatni, mert azt illeti meg.

Karthotek a közigazgatásban. A modern közigazgatásnak arra kell törekedni, hogy minél gyorsabb és egyszerűbb legyen. E tekintetben mindinkább háttérbe kell szorulni a bürokrata lassuságnak s minél több helyes és okos módszert át kell illetni a kereskedelmi eljárásból. Ezt a célt követi Győr város edemes tanácsa is, amely elhatározta, hogy a nyilvántartás céljaira beszerez egy Karthotek nyilvántartó felszerelést 5000 lappal összesen 193 koronáért. A beosztás hónap és nap szerint történik. A határidőt a lapokra írják és elhelyezik a megfelelő jelzésű hónap és nap sorába. Más, későbbi határidőre osztott ugyanazon ügydarab nyilvántartó lapját újabb leírás helyett a megfelelő időt jelző szakaszba helyezik.

Sós-forrás Péterréven. Mint értesülünk Péterréven a rétbén a moholi határ felé egy kut ásás alkalmával sós ízű vizre találtak. A sós-forrás bőven adja a vizet és már több beteg sikerrel használta. Most fürdőt készítenek oda építeni.

Öngyilkossági kísérlet. Sztojanovits János, az ujvidéki m. kir. kath. főgimnázium IV. oszt. tanulója afeletti elkésredésében, hogy egy tantárgyból elbukott, esztörtökön mellbe lötte magát. A súlyosan sérült fiut a városi kórházban ápolják.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” június 25-iki száma nagy tömeg szép és érdekes képet közöl a legutóbbi napok aktualitásairól. Károly Ferenc József főherceg eljegyzéséről (közbe képek a főherceg 1901-iki magyaror-

szági utazásáról), továbbá Bier főhadnagy bécs-budapesti repüléséről, a budapesti irgalmasok kórházáról, a vásárcsarnokról, Munkácsy Mihály siremlékének leleplezéséről, az Achim-pör gyulai tárgyalásáról, a trieszti hullám-ár katasztrófáról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Zsoldos László regénye, P. Ábrahám Ernő novellája, Jászay-Horváth Elemér és Varságh János versei, Atherton angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: Dömény József és Székely Salamon, az aradi jubiláns tanár arcképe, Sztrokay Kálmán cikke a világegyetem szerkezetéről, Kazinczy Lajos szobrának, Bémer püspök nagyváradi emléktáblájának képe, a bécsi regatták nyertes magyar négyes képe, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világ-krónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

Karin Michaelis új műve. Az utóbbi időkben nem volt író, aki annyit foglalkoztatta volna az egész európai közvéleményt, mint Karin Michaelis, kinek a női élet pszichológiáját járnyaló regényei mindenütt rengeteg olvasóközönségre találtak. Most a magyar olvasónak alkalma van megismerkedni az európai híró dán írónő egyik legmegragadóbb és leghatásosabb művével, amely egy finom, érzékeny gyermekleány szomorú sorsát, férjhezmenését és halálát mondja el, az életből szakadt igazság egyszerű, megható hangján. Ulla Fangel sorsa a kis regény címe; bizonyára egyike lesz a legkedveltebb olvasmányoknak. Galamb Sándor fordította kiváló gondnal és irodalmi készséggel s Radó Antal kitünő vállalatában a Magyar Könyvtárban jelent meg, a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) kiadásában. Ára a füzetnek 60 fillér.

Utóvaló a szünidőre. A szünidőben, ha falun, a nyaralóban pihenéssel, játékkal tölti is az időt a gyermek, kell neki valami olvasnivalót szerezni, amely az esős napok unalmát megrövidítse és mivel a játék, fürdés, sport stb. szüneteit kitöltse. Erre a célra a legalkalmasabb olvasmány Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes heti gyermeklapja, a Jó Pajtás. Hogy ez a kedves gyermeklap mily gazdag és változatos tartalmu, azt láthatni tartalom-jegyzékéből is, mely az idei első felév közleményeiről már megjelent s a magyar ifjusági irodalom legkitünőbb művelőinek pompás, élvezetes közleményeit sorolja fel. A június 25-iki szám, melyhez ez a jegyzék mellékelve van, pompás kis verset közöl Lampérth Gézáttól, kedves elbeszélést Szabóné Nogáll Jankatótól, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör utazását a Vas-kapuzhoz, Váradi Antal folytatja cikksorozatát a régi Pestről, Elek nagyapó meséje, egy szép Géza bácsi versével, Fehérgyházy Lehel tréfás története, Zsiga bácsi tréfája, Rákosi Viktor regényének befejezése, a rejtvények és szerkesztői üzenetek egészítik ki e szám gazdag tartalmát. — A „Jó Pajtás” előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fill. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala (Budapest, IV., Egyetem-u. 4.).

CSARNOK.

Levél a konak aljáról.

Egyszerű, szegényes és tehetetlen ezeknek az embereknek az élete, a melyik a maga legnagyobb részében ott játszódik le a konak, a királyi palota aljában, a Terazián, Belgrád esti korzóján, ahová sétálni, reggel, délben, este kivonul tout Belgrád népe, apraja, nagyja, öregje, fiatalja, lányok, asszonyok, özvegyek és elváltak, katonák, civilek és királyi vérből való hercegek.

Amint, hogy valóban ott sétál napjában kétszer, délben és este, maga a trónörökös, Karagyorgyevics Sándor herceg, egy tejfeles-képi, pengő sarkantyus fiatal katonácska, aki mellett egy villogó, fenyegető szemű, hatalmas termetű óriás lépked, a katonai nevelő. Ismeri egész Belgrád népe és ő, mintha ismerné a maga jövődöbeli fővárosának minden egyes lakóját. Csupa mosolygó arc fogadja, amerre jár, a szép asszonyok rákacsintanak, ő bátran néz a szemük közé és barátságos kezlegyintéssel válaszol, amikor a férjek mélyen megemelik előtte a kalapjukat.

Körülötte pedig hullámszik, rajzik a belgrádi nép a villamos lámpák alatt, a Terazián, a szerb főváros erősen kisvárosias színezetű korzóján, egyetlen ép, egyenes utcáján, amelyen csöng a villamos, zörög a gummitalp nélkül való bérkocsi. Az igazi belgrádi embernek szinte az egész élete itt játszódik le, ezen a gránitkocka kövezeten.

Ugyszólván itt születnek a belgrádi gyerekek és itt halnak meg a vének, itt van az üzleti forgalom középpontja, ez az esti korzó helyettesíti a börzét, a kaszinót, a tudományos és közhasznú egyesüléseket. Itt, az isten szabad ege alatt, az utcán, kötnék üzleteket és ismeretségeket, itt fogadják az üzletfeleket, itt tartanak politikai pártkonferenciákat, itt költözik bele az emberek szívébe a szerelem, innen indulnak ki a házasságok és a házasságtörések és itt gyilkolnak királyokat. Itt, a konak alján, a Terazián, Belgrád egyetlen ép, egyetlen egyenes utcáján, amint sűrű forog a vegyes, vidám, balkáni nép s amelyről nem is olyan régen csatasorba állított ágyuk tátongó szája ásitott a koronás kupolájú palota főfrontjának kilenc ablaka felé...

Körül a házakon fekete zászlók lengenek, a Kalimegdán felől tompa harangszó zug bele az ünnepi délután csöndjébe, a másik oldalról, a Mihály herceg tér felől pedig egy gyászinduló egyes akkordjait, szaggatott, rövid dobpergés hangját hozza magával a szél.

Belgrádnak gyásza van, Belgrád temet. Magasrangu katonát, tábornokot, a hadbírószág vezetőjét viszik utolsó útjára. Az egész város kivonult, hogy részt vegyen a gyászban és a hideg télen hajadonfőt álló emberek sorfala között halad tova a szomorú menet.

Legelő, délceg fekete paripán egy magasrangu tiszt lovagol, mögötte a kürtös. Aztán következik a katonai zenekar, egész Szerbia egyetlen katonai zenekara: vagy harminc ember. Majd egy tiszt vezetésével a diszszázad. A tiszt elegáns és délceg, lakkesizma van a lábán és vadonatúj a ruhája. De bezzeg a legénység! Szinte leri róluk a nyomor és az éhség. Gírbé görbe sántító, egyenesen egyet lépni sem tudó legények gyászos egymásutánban, mint egy veterán küldöttség. Ahányan vannak, annyiféle nadrág kandikált ki a köpenyök alól: egyiken piros a másikon fehér, a harmadikon kék. Egyiknek van puskája, a másikon nincs. Egyszerre lépni kettő sem tud. Rettenetes őket nézni is, pedig, amennyire kellett, bizonyára kiöltöztették őket erre az alkalomra.

Mögöttük megint egy vakítóan elegáns fiatal tiszt párnán vitte az elhunyt érdemeit. Egész rakásra valót, kicsi és nagy csillagokat, kereszteteket, szalagokat. Majd vörösbejátszó ibolyaszínű süvegben egy csomó szakállas, botrántámaszkodó pópa. Hat feketével bevont ló, — nem, inkább gebe — soványak és kiaszottak, borzaszörűek, apró, fáradt, éhes állatok, huznak egy feketére mázolt szekeret. A szó legszorosabb értelmében szekeret. Zötyögöt, nyikorgót. Éppen csak, hogy ide-oda imbolygó, gyenge lábakon álló

balдахin van rajta. Ez alatt fekszik a koporsó. Aranynyal, bársonnyal diszes érckoporsó, oldalán az elhunyt neve és rangja. A szekér mögött lehorgasztott fűvel a fekete öltözött család, a síró, fuldokló, roskadozó özvegy. Aztán megint egy fényes katonatiszt, meg egy nyomoruságos század. Mögöttük szinte fénylik az utca. Vakító csillogás, szebbnél-szebb, fényesnél-fényesebb, sujtásos, aranydiszes katonatisztek. Sokan, nagyon sokan, ahányan Belgrádban csak vannak. Aztán jön a nép, a tarka-barka belgrádi nép, amelyik ott éppen olyan kíváncsi és tülekedő, mint egyebütt. Különösen lányok. Szürke munkáslányok és magassarku cipőben, áttört harisnyában, nagy kalappal a félvilág. A gyász hozta őket ide, vagy a sok fényes, ragyogó katonatiszt?

Ahogy a Teraziare ér a menet, a konak alá, vezényszó hangzik, dobporgés és mereven tiszteleg a várta a halottnak, aki egy életen át szerzett érdemeket. A magas bírói székben ülve itelt bűnösök és lázadók felett és aki — harmadiknak döfte bele a kardját egy, a vérel áztatott királyi palota hálószobájában fekvő holttestbe. És a Kalimegdánban zúgnak a harangok...

Az egyetlen tisztességes kávéház, a Moszkva előtt az utcán, a villanyfényben, földet seprő hosszú télikabátban, egyik zöld kalapban, másik fehér sapkában, állanak két kicsi lányok. Tizenöt esztendősen lehet az egyik, tizenhat a másik. Állanak tanácstalanul, kétségbeesetten, összebujva, mint a megriasztott madarak és bámulják, nézik, a körülöttük sürgő-forgó sok embert.

— Borzasztó — mondta az egyik magyarul — már a lámpákat is meggyújtották, mindjárt megkezdik az előadást és mi elkésünk. Én ugyan meg nem találom azt az orfeumot soha.

— Még kellene valakit kérdezni — véli a másik.

— De itt nem tud ám magyarul a kutyája se. Egy órája azt hallgatom nem-e ejt ki valaki egy magyar szót, de hiába.

És már sirásra görbül a szája a kisebbeknek. Ötször is nekiindulnak, hogy megszólítanak valakit, de amikor rákerülne a sor, megint meghátrálnak.

— Még megvernek minket ezek a szerbek — mondja a nagyobbik — ezek utálják a magyart!

— Kérdezzük meg a rendőrt! — jegyzi meg a kicsi.

— Még bevisz...

Megint ott állanak vagy öt percig és néznek maguk elé szomorúan. Vagy ötven ember megnézi, megmosolyogja őket. Nem is hederitnek rájuk a nagy kétségbeesésben.

A sarkon egy kocsi áll, mellette a kocsis és simogatja a lovat. A nagyobbik lány megbátorodik és odamegy.

— Wie geth man...? Operaorfeum...? Devics? — kezdi akadozva németül.

A kocsis egy percig hallgat, ránéz a kétségbeesett leányra, aztán megszólal:

— Erre egyenesen menjenek a kisaszónyókak — mondja magyarul.

Igy jutottak el az Operaorfeumba Szik Lujza és Varga Jolán, a két kicsi magyar lányok, akiket aznap küldött egy budapesti artistaügynök a belgrádi orfeumba.

Valamikor a jó zsiros szerb föld termette magokat raktározták el benne, ma nagy gondolatok, országfelforgató eszmék buján termő földje. Hatalmas hombár, dohos és sötét. Benne gyalutlan, tintapecsétes asztalok mellett egy csomó ember, télikabátban, mert a nedves falakat nem fűti át a kályha, kalapban, mert a kitört ablakon befu a szél. Borotvátlanok és lomposak, mert a nyomorult fizetésükből jobb módra nem telik, saját vacsoráznak, kávét ebédelnek és — dinasztiaikat buktatnak, országot, világot felforgató eszméket alapoznak. A nedves, dohos, hideg hombár, amibe egy vén belgrádi ház hátulsó udvarából vezet le egy sötét folyosó, a szabad Szerbia első — ujságíró egyesülete.

Léval Mihály.

HIRDETÉSEK.

!!MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!!

Mielőtt gazdasági motort eséplők, szeeskavágók, morzsolók, darálók és kisipari gépek hajtására venne, okvetlen kérjen ajánlatot

VARGA N.

gépműhelye

ZOMBOR, Militicsi-utca 11.

saját rendszerű és saját készítményű

!! nyersolajmotorról !!

Legolesőbb üzem és a legolesőbb motor a világon!

Uzemköltség loeróóránként 1 fillér !!

Lapunk

kiadóhivatalában egy

TANULÓLEÁNY

fizetéssel felvételik.

1856. tkvi 1911. szám.

Arverési hirdetmény.

Az apatini kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Matkovics Béla végrehajthatónak Zlatár Bóna végrehajtható szenedett elleni 235 korona tőke és járuléka kielégítése miatti ügyében a szondi 55. számú betétben 1487 2. hr. szám alatt felvett 106 öles szőlő 52 korona kikiáltási árban, a szondi 813. számú betétben 1964, 1965, 2935, 4376/4, 4377/4, 5006, 6015/4, 6016/4, 6723/1, 6724/1, 6725/1, 6726/1. hr. szám alatt felvett s szántók és rétek s szőlő 1159 korona kikiáltási árban, az ugyanazon betétben 2839. és 6877. hr. szám alatt felvett szőlő és szántó 725 korona kikiáltási árban, végül a szondi 2502. számú betétben 8750. hr. szám alatt felvett rét és árok 5 korona kikiáltási árban Szond községhezánál 1911. évi július hó 12-ik napján délelőtt 10 órakor bírói árverés alá fog bocsátanni.

Az árverés alá kerülő fenti ingatlanok a fenti kikiáltási árak $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adatnak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni. — Kelt Apatinban a kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóságánál 1911. évi május hó 3-án. Dömötör s. k., kir. járásbíró.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

AUBERTIN & CIE EPERNAY, CHAMPAGNE.

:: FRANCIA PEZSGÖBOROK ::
kizárólagos főlerakata Zombor és környéke részére
RACZITS és CZVRKUSITS
fűszer és csemege nagykereskedőknél Zombor.

!! ÁLLANDÓAN RAKTÁRON: !!

Fleur d' Epernay (Vin demi Sec) . . . . . 1 üveg 6 K.

Sillery (Carte Blanche demi Sec) . . . . . 1 üveg 7 K.

:: Nagobb vételeknél engedmény. ::

➔ VISZONTELADÓK RÉSZÉRE GYÁRI ÁRAK! ➔

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

22607. szám

alisp. 1911.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. honvédelmi miniszter ur önmegmértőségének 1898. évi június hó 10-én Bács-Bodrog vármegye közönségehez 34021. XIV. szám alatt intézett leirata szerint és ennek kapásában a folyó évi június hó 2-án kelt 62238/24. számú rendeletéhez képest a nehéi újabb báró Rudics József és özvegye, szül. Szaszy Julia által magyar királyi honvédelegénységi egyének árvái neveltetésére létesített alapítvány kamataiból a vonatkozó alapító-oklevél IV-ik pontjához képest évi 260 kor., azaz kettőszázhatvan koronával egyelőre rendszeresített egy alapítványi hely — amelynek fenti évi 260 koronányi javadalmazással Szeged szab. kir. város törvényhatósági árvaházában egy fi- vagy leányarvának tartási költségei fedeztetnek — betöltendő.

Az alapító-levél V. pontjához képest: Az alapítvány jótételében részesülhet minden m. kir. honvédségi legénységi egyén árvája, aki életének 5-ik évét betöltötte, de 12-ik évét még túl nem haladta, amennyiben teljesen vagyontalanságát után Bács-Bodrog vármegye területén — ideértve Zombor, Szabadka, Ujvidék és Baja városokat is — bír községi illetőséggel.

És pedig: elsősorban kiszolgált altisztek teljesen árvái; ezek hiányában másodsorban kiszolgált altisztek apátlan árvái; ezek hiányában harmadsorban bármely a honvédség kötelekeiben szolgált legénységi egyének tel-

jesen árvái részesítendők az alapítvány jótételében, amennyiben a fennebi általános feltételeknek megfelelnek.

A fölvetett árva az alapítványi helynek — amelyre nézve az adományozás joga a m. kir. honvédelmi minisztert illeti meg — élvezetében mindaddig megmarad, amíg az árvaházban való neveltetése és tartása az árvaszabályai szerint koránál fogva alkalmas.

Felhívom emellett az igényjogosultak hozzátartozóit (gyám, anya stb.), hogy a m. kir. honvédelmi miniszter urhoz intézett folyamodványukat — melyhez szabályszerű illetőségi és szegénységi bizonyítvány, a felveendő gyermek születési anyakönyvi kivonata és az egészségi állapotát feltűntető orvosi bizonyítvány, továbbá az apának elhalalozását igazoló halotti levél csatolandók, végre az árva, himlőoltási és legutolsó tanévi iskolai bizonyítványa — **1911. évi július hó 31-ig** Bács-Bodrog vármegye alispánjánál vagy törvényes helyettesénél annál is inkább nyujtsák be vagy postán oda küldjék el, mert az ezen határidőn túl beérkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Az illetékes hatóság által kiállítandó szegénységi bizonyítványban egyúttal a testvérek neve és kora, az esetleges hagyatéka, valamint az árva törvényes vagy kirendelt gyámjának lakóhelye is feltűntetendő.

Utasítom önöket, hogy a fenti pályázati hirdetményt a legszélesebb körben hirdessék meg.

Zombor, 1911. évi június hó 14-én.

Michailovits,
alispán.

Tűzifa árak:

I. o. gyertyánhasáb	150 K
I. o. gyertyandorong	125 „
I. o. cserhasáb	145 „
I. o. tölgyhasáb	135 „
I. o. bükkhasáb	128 „
H. o. bükkhasáb	116 „
I. o. bükkdorong	116 „
I. o. vegyes hasáb	126 „
I. o. tölgy baltás dorong	95 „

10,000 kilogramként készpénz-
= fizetés ellenében. =

Fuvar Zombor állomásig 50.30,
Baja 74.30, Hódság 50.30, Ke-
rény 64.30, Kula 70.30 K. —

A fuvardíjra nézve egyéb állomásokra alulírott szívesen
= felvilágosítást nyujt. =

Ugyanitt I-ső Budapesti legszeszgyári

k o k s z

jutányos áron megrendelhető.

LÖBL LIPÓT

fa- és szénüagnök

Zombor, Béla-utca 3. szám.

ÁLLANDÓ BÚTOR-

K I Á L L I T Á S

ÉS ELADÁS

AZ IPARCSOK ÁRUCSARNOKÁBAN

== Z O M B O R. ==

Ugyanott egyéb ipari készítmények állandó raktára és eladási helye.

Aki legjobban szer-
teket készített, .:

teljesen függet-

len nagy napilapot jártni
óhajt,

:: fizesse elő ::

Az Ujság-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . K 28.—
Félévre . . . „ 14.—
Negyedévre . . . „ 7.—
Egy hónapra . . . „ 2.20

AZ UJSÁG terjedelme rendszeren
28—32—36 oldal. Vasárnap és
ünne- **60—100** oldal.
napokon

MEGRENDELÉSI CIM:

AZ UJSÁG kiadóhivatala
BUDAPEST, VII. ker., Rákóczi-ut 54-ik szám.

**Zombor város üzleti
: tájékoztatója. :**

Bácsmege első cipőraktára **Helländer József** Kossuth Lajos-utca 2. Alapított 1873. évben. Ajánlja óriási raktárát legjobb minőségű férfi-, női- és gyermekcipőkben és papucsokban. Hazai, kobrai és külföldi gyártmányokban.

Szalámi! Tiszán sertésbúsból készült szalámi különként 2 korona 20 fillérért, valamint esemégszalonna különként 2 koronájával kapható **Bogdán István** hentesüzletében Zombor, Zrinyi-utca 9.

Schlieszer Testvérek divatruhaza Zombor. Minden idejére legnagyobb választékban kapható divatjelme, divatselyem, fekete szövetek, angol és francia batisztok, szőnyegek. Versenyez legelőkelőbb fővárosi cégekkel választék és árakban.

Varga Kálmán butorműasztalos Zombor, Kules-utca 7. sz. Készít legmodernebb kivitelben esaládi és uri szobaberendezéseket minta szerint pontos kivitelben; menyasszonyi butorok versenyképes árban úgy bel-, mint külföldi gyárakkal szemben.

Házi iparilag előállított **FEHÉRNEMŰEK** a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. — Délmagyarország legszebb áruháza Zomborban a „Menyasszonyhoz.“ — Nagy raktár **divatkelmékben** és **vászonneműekben**. — Cég-tulajdonos: **Spilzer Sándor**, Kossuth Lajos-utca. 50—18

Ehrlich Nándor fia épület- és diszműbádogos vízvezeték, fürdő és closet-berendezési vállalat. Állandó nagy raktár konyhaberendezési cikkekkel. Rákóczi ut 6. sz. Zombor.

Raics József polgári és katonai férfiszabó Zombor, Széchenyi-körut. Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Dobozkészítés. **Gromilovits András** könyvkötészet (Zombor, Zrinyi-utca 1. sz.) dobozkészítésre berendezte és e szakmába vágó mindennemű dobozkészítést elvállal. Kataszteri birtokiv rendező dobozok állandóan raktáron. Könyvkötői munkák a legrövidebb idő alatt jutányos árak mellett készíttetnek.

Czeisel József gépműhelye Zombor. — Elvállal artézi kutak furását, vízvezetékek és fürdőberendezéseket, bármily vasszerkezetek és lakatos munkákat, gazdasági cikkek készítését. Az ipar legújabb vívmánya. Autogén hegesztési telep.

Sztanisits Milán üveg, porcellán, lámpa, ivókészlet, tűkör- és képkeretraktára Zombor, Szent-György-tér, a városházával szemben. Új épületek beüvegezése, valamint e szakmába vágó összes munkák elvállaltatnak.

Schön Adolf könyv-, zenemű-, papirkereskedés és könyvkötészet Zombor, Kossuth Lajos-utca. Alapítva 1852-ben.

Ugy István kályhás és agyagárugyáros Bezdáni-ut 39. sz. Mintaraktár Erzsébet-tér 4. (Szemes-ház.) Ajánlja saját gyártmányu Fa Chamotte kályhát, tűzhelyeit stb. áruit. Javítások, átrakások jótállás mellett pontosan eszközöltetnek.

Biebert János térfiszabó Zombor, Tököl-ut 12. A legelőgánsabb ruhák a legrövidebb idő alatt elkészíttetnek. Szolid árak!

Höger Márton butor-asztalos Zombor, Széchenyi-körut. Elvállal háló- és ebédlőszobák berendezését, valamint e szakmába vágó összes munkák elkészítését.

Sirkövek, továbbá mindennemű kőfaragó és márványmunkák szakszerű készítését vállal **ifj. Stempel Samu** kőfaragó Zombor, Rákóczi-ut 41. sz. — Nagy raktár kész sír-emlékek és butor-márványlapokban. Márvány-fűrészelés és esiszolás.

Zombori Iparosok **Árucarnoka**. Bácska legnagyobb butorraktára. — Elsőrendű kárpitosműhely. — Eladások részletfizetésre is.

Kisebb kőművesmunkákat, ugymint: átalakításokat, javításokat, fürdőkádakat, fayance- és keramit burkoikatokat, rabie betonmunkákat legszolidabb árak mellett vállal **Szávits János** kőművesmester Zombor, Orgona-utca 38.

Schneider János nyerges és kárpitos Zombor, Bezdáni-utca 7. — Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. — **Billiárdok** áthuzása jutányos árak mellett eszközöltetnek.

Nagy butoreladás! **Olcso! Jó! Tartós!** **Özv. Adler Adolfné** butorkereskedése, asztalos és kárpitos műhelye Zomborban, Kossuth Lajos-utca. Főraktár: Sándor Béla-utca 9. — Nagy választék háló-, ebédlő-, nappali és uriszoba berendezésekben. Részletfizetésre is.

Berger R. szénkereskedő Zombor, Rökus-utca 21. — Belföldi és porosz kőszén, továbbá koks és vágott fa kicsinyben blombirozott zsákokban jutányos árban házhoz szállítva. Koks és szén waggonként nálam megrendelhető.

Nagy raktár elsőrendű zongorák és pianókban **Raab Károly** hangszerkészítőnél, Zombor, Zrinyi- és Orgona-utcában. — Legelőkelőbb zongora-kölcsön intezet. — Javítások és hangolások elfogadtnak.

Igazság. Pataj Sándor republikánus lapja, Zombor. Egész évre 2 korona.

Butor-, üveg-, porcellán-, lámpa- és képkeret raktár: **Scherer M.** Zombor, Kossuth Lajos-utca. Kárpitozott butorjavítás, képkeretelés és üvegezés. E szakmába vágó bármennemű munkák vidéken is elvállaltatnak.

Virágkoszorúk és csokrok, virágkosarak stb. a legmodernebbül és legelőkelőbbül készít **Goeser Antal** Rákóczi-ut 42. szám. — Telefonszám 129. — Diszoklevéllel kintüntetve.

Bittermann N. és Fia
könyvnyomdája
:: ZOMBOR, ::
a vármegye palotájában.

Csinos és izléses nyomtatványok a legrövidebb idő alatt készülnek.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.